

FIATALKORÚ ELKÖVETŐK KÁBÍTÓSZER HASZNÁLATTAL KAPCSOLATOS BŰNCSELEKMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

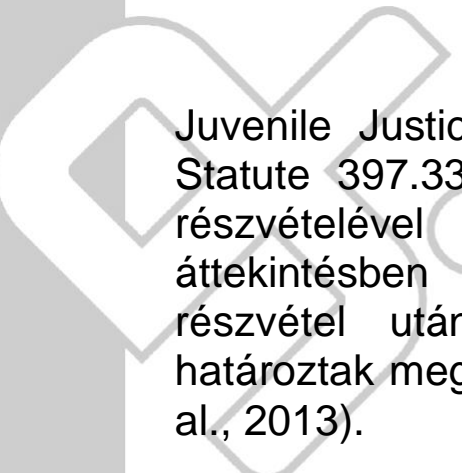
BARÁTH NOÉMI EMŐKE

Elizabeth N. Hartsell és Abigail Novak tanulmánya idén jelent meg a *Crime & Delinquency* című tudományos folyóiratban. A szerzők az amerikai bűnelkövetésen belül a fiatalkorú bűnelkövetők kábítószer használatával kapcsolatos bűncselekményeit és az azzal kapcsolatos eljárásokat vizsgálták. A tanulmányban az elterelés jogintézményének mérőszámait is megismerhetjük, valamint a próbaidő alatti magatartás kockázati faktorát is. A vizsgálatban különböző értékeket rendeltek az egyes cselekvésekhez és így rajzolódott ki hogy, azok a fiatalok, akik a fiatalkorúak bírósága vagy az ún. kábítószer-bíróság előtt álltak vádlottként, vagy akik próbaidőre voltak bocsájtva, nagyobb valószínűséggel kerültek újra letartóztatásra 1 éven belül, mint azokhoz a fiatalkorúak, akiknek az ügyét elutasították és nem került bírósági szakaszba. A fiatalkorú kábítószer-bíróság résztvevőit nagyobb valószínűséggel tartóztatták le újra, mint a fiatalkorúak bíróság vádlottait. A próbaidőn lévő fiatalkorúak nagyobb valószínűséggel kerültek újra letartóztatásba, mint a fiatalkorúak bíróság elé állítottak, de nem volt szignifikáns

különbség az újbóli letartóztatásban a próbaidőn lévő fiatalok és a fiatakorúak kábítószer-bírósági résztvevői között.

A negatív megbélyegzés elkerülése miatt az amerikai igazságszolgáltatás a fiatakorú bűnelkövetők esetében lehetővé teszi az úgynevezett elterelés jogintézményének alkalmazását, így számos stigmától óvja a törvénnyel összeütközésbe kerülőket. A jogalkotó célja az volt, hogy csökkentse az említett populáció részvételét a formális igazságszolgáltatási rendszerben és a kiszabható szankciók körét szélesítse, a büntetéseket csökkentse. A szerzőpáros arra is kitér, hogy ellentmondásos kutatási adatok állnak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy milyen az elterelésen résztvevők bűnismétlővé válása. A vizsgálati mintába floridai, alacsony kockázat besorolású, - korábban - büntetlen előéletű fiatalok kerültek.

Bár a fiatakorúak bírósága és a fiatakorúak kábítószer-bírósági elterelő programként működnek Amerikában, mégiscsak bíróságnak számítanak és az igazságszolgáltatás részét képezik. Azonos céljuk - bíróságként - azonban az, hogy a szabálytalanságok, bűncselekmények elkövetésével érintett fiatalokkal szemben szankciókat szabjanak ki. A fiatakorúak kábítószer-bíróságai a fiatakorúak bíróságain belüli egyfajta önkéntes programok, amelyek a fiatalok szerhasználati kezelését és felügyeletét biztosítják (Cooper, 2002). A fiatakorúak kábítószer-bíróságait a fiatakorúak bíróságaiban a szerhasználattal kapcsolatos letartóztatások és az azt követő ügyek nagy száma miatt hozták létre (Belenko és Logan, 2003), és gyorsan elterjedtek az Egyesült Államokban (2013-ban 447 működött, lásd Blair et al., 2015). Abban a hitben és szellemiségben jöttek létre, hogy a szerhasználat kezelése által csökkentsék a bűnismétlést, és javítsák a későbbi szerhasználatot és bűnözést (Cooper, im.). A floridai fiatakorúak kábítószer-bíróságai az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériumának fiatakorúak kábítószerkezelésére vonatkozó bírósági iránymutatásait követik (Office of

Juvenile Justice and Delinquency Prevention, 2016; Florida Statute 397.334(4)(2022)). A fiatalok részvételével kapcsolatos eredményeket vizsgáló egyik áttekintésben a programban végzetek csökkentették a részvétel utáni visszaesést (amit újbóli letartóztatásként határoztak meg) azokhoz képest, akiket elbocsátottak (Stein et al., 2013).

Mitchell és munkatársai (2012), akik csak kísérleti és kvázikísérleti vizsgálatokat végeztek felnőtt és fiatalok kábítószer-bíróságain a hatásméretet összehasonlítására zt találtak, hogy a fiatalok kábítószer-bíróságainak "ügyfél" visszaesési rátája csökkent a kontrollcsoportokhoz képest, azonban a hatásméretet összességében sokkal kisebbek voltak a fiatalok kábítószer-bíróságaiban, mint a felnőttek kábítószer-bíróságaiban. Ezenkívül egy tanulmány több bíróságot is megvizsgált, és bizonyos drogbírósági programok esetében megnövekedett visszaesést talált (a próbaidőn lévő fiatalokhoz képest), míg mások esetében nem (lásd Blair et al., 2015). Más metaanalízisek nem találtak a fiatalok kábítószer-bírósági részvételének hatására vonatkozó eredményeket, ami arra utal, hogy nagy eltérések mutatkoznak a fiatalok kábítószer-bírósági részvétele és az újbóli letartóztatás közötti összefüggésben, ami nagyban függ a kutatás módszertani háttértől (Tanner- Smith és mtsai, 2016). Az eredmények egy nagyon szűk mintára vonatkoznak, az utánkövetés is egy éves időszakra vonatkozott, így további kutatási kiindulási pontnak tekinthető a tanulmányban felvetett vizsgálat.

Források

Belenko S., Logan T. K. (2003). Delivering more effective treatment to adolescents: Improving the juvenile drug court model. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 25(3), 189–211.

Blair L., Sullivan C., Latessa E., Sullivan C. J. (2015). Juvenile drug courts: A process, outcome, and impact evaluation. *Juvenile Justice Bulletin*. The Urban Institute.

Cooper C. S. (2002). Juvenile drug treatment courts in the United States: Initial lessons learned and issues being addressed. *Substance Use & Misuse*, 37(12-13), 1689–1722.

Hartsell, E. N., & Novak, A. (2022). A Comparison of Re-arrest Outcomes Between Youth in Juvenile Drug Court, Teen Court, Probation, and Dismissed Cases. *Crime & Delinquency*, 68(10), 1819–1846. <https://doi.org/10.1177/00111287211073704>

Mitchell O., Wilson D. B., Eggers A., MacKenzie D. L. (2012). Assessing the effectiveness of drug courts on recidivism: A meta-analytic review of traditional and non-traditional drug courts. *Criminal Justice Journal*, 40(1), 60–71.

Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. (2016). Juvenile drug treatment court guidelines. Office of Justice Programs.

<https://ojjdp.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh176/files/pubs/250368.pdf>

Stein D. M., Deberard S., Homan K. (2013). Predicting success and failure in juvenile drug treatment court: A meta-analytic review. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 44(2), 159–168.

Tanner-Smith E. E., Lipsey M. W., Wilson D. B. (2016). Juvenile drug court effects on recidivism and drug use: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Experimental Criminology*, 12(4), 477–513.